

Sygn. akt III Ca 1790/19, III Ca 1809/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 września 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący – Sędzia Sądu Okręgowego Marcin Rak

Protokolant Martyna Springer

po rozpoznaniu w dniu 22 września 2021 r. w Gliwicach

na rozprawie

sprawy z powództwa **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w R.**

przeciwko **Skarbowi Państwa - Wojewodzie (...) i Gminie R.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanych

od wyroku Sądu Rejonowego w Rybniku

z dnia 29 sierpnia 2019 r., sygn. akt II C 1227/18

1. na skutek apelacji pozwanej Gminy R.:

a) **względem pozwanej Gminy R. – Prezydenta Miasta R. uchyla zaskarżony wyrok i umarza postępowanie;**

b) **zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz pozwanej Gminy R. 900 zł (dziewięćset złotych) z tytułu zwrotu kosztów procesu;**

2. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz pozwanej Gminy R. 650 zł (sześćset pięćdziesiąt złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego;

3. oddala apelację pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...);

4. zasądza od pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...) na rzecz powódki 450 zł (czteryście pięćdziesiąt złotych) z tytułu zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

SSO Marcin Rak

Sygn. akt III Ca 1790/19, III Ca 1809/19

UZASADNIENIE

Powódka Spółdzielnia Mieszkaniowa (...) R. domagała się od pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...) 3.588,87 zł z odsetkami ustawowymi od 10 października 2018 roku i kosztami procesu. Na uzasadnienie podała, że dziki spowodowały zniszczenia murawy na zarządzanych przez nią: boisku oraz placu zabaw. Powódka usunęła te zniszczenia na swój koszt i domagała się zwrotu należności od pozwanego. Wywodziła, że w czasie powstania zniszczeń okolicznością powszechnie znaną i relacjonowaną w prasie był fakt żerowania dzików na osiedlach zarządzanych

przez powódkę. Według powódki pozwany kontrolujący prawidłowość działania Państwowej Straży Łowieckiej ponosił odpowiedzialność za szkodę na zasadzie art. 417 k.c. albowiem do zadań tejże straży należy zabezpieczenie prawidłowych warunków bytowania zwierzyny.

Pozwany Skarb Państwa - Wojewoda (...) wniósł o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Wniósł nadto o wezwanie do udziału w procesie Prezydenta Miasta R. jako organu wykonawczego Miasta na Prawach Powiatu R. i zwolnienie Skarbu Państwa od udziału w sprawie ewentualnie o oddalenie powództwa. Zarzucił, że do obowiązków Państwowej Straży Łowieckiej nie należy ochrona terenów miejskich przed dzikimi zwierzętami. Według tego pozwanego odpowiedzialność za szkodę powódki ponosiło miasto R. na prawach powiatu albowiem to starosta zobowiązany jest do podjęcia decyzji o odłowie i odstrzale redukcyjnym dzikiej zwierzyny. Pozwany zarzucił, że szkoda nie została spowodowana przez dziki, że powódka nie ma tytułu prawnego do terenu na którym doszło do szkody że nie wykazała aby podjęła działania zmierzające do zapobiegnięcia szkodzie.

Wezwana przez Sąd Rejonowy do udziału w sprawie Gmina R., określona przez tenże Sąd jako Miasto R. na prawach powiatu - Prezydent Miasta R., wniosła o umorzenie postępowania względem niej albowiem pozwany Skarb Państwa w istocie wniósł o wezwanie do udziału w sprawie starosty (...), który nie posiada zdolności sądowej. W razie nieuwzględnienia tego wniosku domagała się oddalenia powództwa. Domagała się zasądzenia zwrotu kosztów procesu.

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy:

1. zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki 3.588,87 zł z bliżej określonymi odsetkami;
2. zasądził od pozwanych solidarnie na rzecz powódki 1.597 zł z tytułu zwrotu kosztów procesu;
3. nakazał pobrać od pozwanych solidarnie na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Rybniku 292,36 zł z tytułu nieuiszczonych kosztów sądowych.

Wyrok ten zapadł po dokonaniu następujących ustaleń faktycznych:

Powódka jest wieczystym użytkownikiem działki (...), na której znajduje się boisko osiedlowe, a przy nim plac zabaw dla dzieci. Plac zabaw jest ogrodzony z trzech stron, ale od strony boiska nie ma ogrodzenia i można swobodnie przechodzić. Boisko nie jest ogrodzone. Działka znajduje się na osiedlu (...). Zimą na przełomie 2016 i 2017 roku na terenie osiedla grasowały liczące nawet kilkanaście osobników stada dzików, których obawiali się mieszkańcy. Zarząd powodowej spółdzielni zgłosił ten fakt Policji i Nadleśnictwu R., gdzie odesłano powódkę do koła łowieckiego. Fakt obecności dzików na terenie miasta opisywała prasa, mieszkańcy zamieszczali w mediach społecznościowych zdjęcia dzików grasujących po osiedlu.

Zarząd powódki o problemach z dzikami zawiadomił ostatecznie Gminę R.. Po tym zawiadomieniu i zapewnieniach o planowanym odstrzale problem nie występował na przełomie 2017 i 2018 roku. Sporadycznie dziki zaczęły się pojawiać w skupiskach ludzkich na przełomie 2018 i 2019 roku.

Żerujące na osiedlu dziki uszkodziły powierzchnie trawiaste boiska sportowego i placu zabaw. Uczyniły to poszukując pokarmu. Powierzchnia zryta przez dziki ma charakterystyczny wygląd i nie można jej pomylić z działaniem innych zwierząt lub działaniem ludzi.

Powódka zleciła naprawę uszkodzonego trawnika jedynemu chętnemu do wykonania zlecenia wykonawcy, który ściągnął powierzchnię trawiastą, utwardził grunt, naniósł nową powierzchnię, zasiał trawę i zasypał piaskiem.

Sąd Rejonowy wskazał też, że pozwani nie wykazali, by dokonali jakichkolwiek czynności związanych z zapobieganiem szkodom wyrządzonym przez dziką zwierzynę. Nie wykazano, by dokonano odłowa dzików, odstrzału redukcyjnego czy innych czynności zapobiegających pojawianiu się zwierzyny na terenach mieszkalnych.

Mając na względzie te ustalenia Sąd Rejonowy wskazał, że zmiana podmiotowa po stronie powodowej dokonana została w oparciu o art. 194§1 k.p.c., którą to regulację powołał jako podstawę wezwania do udziału w sprawie po stronie pozwanej Miasta R. reprezentowanego przez Prezydenta tego Miasta.

Dalej wskazał, że powódka jako wieczysta użytkowniczka działki poniosła szkodę w wysokości 3.588,87 zł ponieważ musiała na własny koszt naprawić powierzchnię trawiastą. Szkada została spowodowana przez dziką zwierzynę, a związek przyczynowy nie budził wątpliwości wobec opinii biegłej.

Wywiódł, że bezprawność działania pozwanych wynikała z zaniechania do podjęcia działań wynikających z przepisów ustawy Prawo Łowieckie i ustawy o samorządzie gminnym.

Według Sądu Rejonowego, zgodnie z przepisem art. 45 ust. 3 ustawy Prawo Łowieckie, to starostę obciążał obowiązek zapobieżenia powodowanemu przez dziką zwierzyną zagrożeniu funkcjonowania obiektów użyteczności publicznej. Obowiązek polegał na wydaniu, w porozumieniu z Polskim Związkiem Łowieckim, decyzji o odłowie lub odstrzale redukcyjnym zwierzyny. Obowiązek ten nie został zrealizowany przez wykonującego funkcję starosty Prezydenta R., pomimo powszechnej wiedzy o wyrządzanych przez dziki szkodach w rejonie skupisk ludzkich na terenie osiedla (...), będącego częścią Gminy R., która z kolei wykonywała zadania powiatu na swoim obszarze.

Sąd Rejonowy odwołał się także do art. 7 ust. 1 pkt 1 i 14 ustawy o samorządzie gminnym, z których wynika obowiązek realizowania jako zadań własnych gminy spraw z zakresu ochrony środowiska i przyrody oraz porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli.

Co się z kolei tyczy odpowiedzialności Skarbu Państwa, to Sąd Rejonowy wskazał na

art. 3 ust. 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie obligującego wojewodę do kontrolowania wykonywanych przez organy samorządu terytorialnego zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez nie na podstawie ustawy lub porozumienia z organami administracji rządowej. Z tej przyczyny wywiódł, że wojewoda powinien kontrolować działalność starosty lub prezydenta miasta na prawach powiatu w zakresie realizowania jego obowiązków wynikających z art. 45 ust. 3 ustawy prawo łowieckie.

Dalej wskazał, że na wojewodzie spoczywa także obowiązek kontroli nad działalnością podległej mu Państwowej Straży Łowieckiej, a ta zgodnie z art. 9 ust. 1 Prawa łowieckiego odpowiada za ochronę zwierzyny obejmującą tworzenie warunków bezpiecznego bytowania zwierzyny. Skoro żadne czynności nadzorcze nie zostały wykazane w tej sprawie, to Skarb Państwa –Wojewoda (...) w K. dopuścił się zaniechania, z którego wynikała ta szkoda. Jako podstawę odpowiedzialności Skarbu Państwa wskazał art. 417 k.c.

Sąd Rejonowy odwołał się nadto do zasad wykładni istotnych w sprawie przepisów prawa dokonanych w wyroku Sądu Najwyższego z 16 lutego 2017 roku, III CSK 41/16.

Według Sądu Rejonowego Odpowiedzialność solidarna pozwanych wynikała z art. 441§1 kc.

O odsetkach orzekł z powołaniem na art. 481§1 k.c. zważywszy na datę wezwania do zapłaty Skarbu Państwa i doręczenia odpisu pozwu Gminie R..

Jako podstawę rozstrzygnięcia o kosztach art. 98 k.p.c. i art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Apelację od tego wyroku wnieśli pozwani.

Pozwana Gmina R. zaskarżyła wyrok w części jej dotyczącej zarzucając naruszenie:

- art. 199§1 ust 1 pkt 3 k.p.c. poprzez nieuwzględnienie wniosku o odrzucenie pozwu w sytuacji w której drugi z pozwanych wniósł o wezwanie do udziału w sprawie Prezydenta Miasta R., a więc organu nie mającego zdolności sądowej;

- art. 194§1 k.p.c. poprzez uwzględnienie wniosku pozwanego Skarbu Państwa o dopozwanie Gminy R. przy braku zgody powoda.

Formułując te zarzuty wносиła o zmianę wyroku w zaskarżonej części i odrzucenie pozwu względem Gminy R. ewentualnie oddalenie powództwa względem niej i zasądzenie kosztów postępowania od Skarbu Państwa – Wojewody (...), względnie uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd Rejonowy.

Pozwany Skarb Państwa – Wojewoda (...) zaskarżył wyrok w całości zarzucając naruszenie:

- art. 233§1 k.p.c. przez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego przez pominięcie zeznań świadka Z. W. i uznanie braku przyczynienia powódki do powstania szkody, które to zaniechanie polegać miało na niezastosowaniu środków technicznych (ogrodzeń) mogących stanowić skuteczną przeszkodę dla zwierzyny;

- art. 207§6 k.p.c. przez dopuszczenie spóźnionego dowodu z opinii biegłego na okoliczność tego czy uszkodzeń murawy dokonały dziki;

- art. 3 ust 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie poprzez błędną wykładnię polegającą na przyjęciu, wojewoda powinien kontrolować starostę w zakresie realizacji obowiązków z 45 ust 3 prawa łowieckiego i kontrolować gminę w zakresie realizacji jej obowiązków własnych z zakresu ochrony środowiska i bezpieczeństwa oraz porządku publicznego;

- art. 9 ust 1 prawa łowieckiego przez przyjęcie, że ochrona zwierzyny obejmująca tworzenie warunków jej bytowania polega na podejmowaniu przez (...) Łowiecką działań ograniczających jej przemieszczanie;

- art. 417 k.c. poprzez przyjęcie, że zaniechanie przez wojewodę nadzoru nad Strażą Łowiecką i Prezydentem R. było naruszeniem nakazu, z którego wynikła szkoda.

Formułując te zarzuty domagał się zmiany zaskarżonego wyroku i oddalenia powództwa oraz zasądzenia od powódki kosztów postępowania.

Powódka wniosła o oddalenie apelacji pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...) i przychyliła się do apelacji pozwanej Gminy R.. Oświadczyła, że w niniejszym postępowaniu nie domaga się niczego od Gminy R..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Pomimo zmiany stanu prawnego po dacie wydania przez Sąd Rejonowy zaskarżonego wyroku rozpoznanie apelacji następowało w oparciu o regulacje obowiązujące przed nowelizacją dokonaną ustawą z 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469), co wynikało z art. 9 ust 4 te same ustawy zważywszy na datę wniesienia apelacji pozwanego Skarbu Państwa Wojewody (...).

Nadto rozpoznanie sprawy w postępowaniu odwoławczym odbywało się w składzie jednoosobowym zgodnie z art. 15zsz¹ ust 1 pkt 4 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem (...)19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. z 2020 r., poz. 1842) w zw. z art. 6 ustawy z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1090).

Odnosząc się w pierwszej kolejności do apelacji pozwanej Gminy R., to niezależnie od dopuszczalności doprecyzowania przez Sąd Rejonowy z urzędu podmiotu, którego dotyczył wniosek o wezwanie do udziału w

sprawie wskazać należy, że Sąd Rejonowy naruszył przepisy procedury już z tego względu, że uwzględnił wniosek o wezwanie do udziału w sprawie co do osoby prawnej względem której powódka nie zgłaszała żadnych roszczeń nawet po podniesieniu przez pozwanego Skarbu Państwa zarzutu braku legitymacji biernej. Co więcej, wskazała wprost, że nie składa wniosku w trybie art. 194§3 k.p.c. i sprzeciwia się zastosowaniu art. 194§1 k.p.c. (str. 2 pisma z 6 lutego 2019 roku, k. 61). Nie wymaga natomiast szerszego uzasadnienia, że podstawowym warunkiem toczenia procesu w określonym układzie podmiotowym jest wola powoda zmierzająca do uzyskania określonych roszczeń od przeciwników w procesie. Brak takiej woli względem któregośkolwiek z nich uniemożliwia rozstrzygnięcie merytoryczne w tym zakresie chociażby dlatego, że w rozumieniu art. 321§1 k.p.c. zasądzenie należności od podmiotu względem którego powód nie zgłasza roszczeń jest orzeczeniem ponad żądanie. To bowiem powód decyduje jakie są podmiotowe granice powództwa. W konsekwencji w omawianej sytuacji zbędnym jest wzywianie do udziału w procesie na zasadzie art. 194§1 k.p.c. na wniosek pozwanego innego podmiotu mającego występować po stronie pozwanej. Wszak ostatecznie względem tego wezwanego podmiotu sąd nie byłby uprawniony wydać merytorycznego rozstrzygnięcia.

Z tych też względów apelacja pozwanej Gminy R. okazała się usprawiedliwiona, co uzasadniało uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania na zasadzie art. 386§3 k.p.c. w zw. z art. 355 k.p.c. Faktyczną podstawą umorzenia była przy tym niedopuszczalność orzekania wobec braku zgłoszenia przez powódkę roszczeń względem Gminy R..

O kosztach postępowania w tej części Sąd Orzekł na zasadzie art. 194§1 zd. 2 k.p.c. z którego wynika, że osoba wezwana do udziału w sprawie na zasadzie art. 194§1 k.p.c. może się domagać zwrotu kosztów procesu wyłącznie od pozwanego, jeżeli okaże się, że wniosek był niezasadny.

Zasądzone od Skarbu Państwa na rzecz Gminy koszty postępowania pierwszo instancyjnego obejmowały wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej (900 zł) odpowiedniej do wartości przedmiotu sprawy, ustalonej na podstawie §2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 265).

Z kolei zasądzone na tej samej zasadzie koszty postępowania odwoławczego obejmowały wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej (450 zł) odpowiedniej do wartości przedmiotu zaskarżenia sprawy, ustalonej na podstawie §2 pkt 3 w zw. z §10 ust 1 pkt 1 cytowanego rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych, powiększone o uiszczoną opłatę od apelacji (200 zł).

Co się natomiast tyczy apelacji pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...), to przede wszystkim nie był zasadny zarzut naruszenia art. 207§6 k.p.c. w brzmieniu mającym zastosowanie w sprawie, skoro powódka wniosek dowodowy na okoliczność źródła szkody złożyła w pierwszym piśmie procesowym po zakwestionowaniu tej spornej okoliczności przez pozwanego Skarbu Państwa, a nadto jeszcze przed rozpoczęciem pierwszego posiedzenia rozprawy. Nie wymaga natomiast szerszego uzasadnienia to, że powódka nie była zobowiązana do antycypowania sposobu obrony pozwanego, a co za tym idzie przedstawiania w pozwie wszystkich możliwych dowodów na wszystkie okoliczności, które potencjalnie mogą zostać w sprawie zakwestionowane. Jak bowiem wynika z art. 228 – 231 k.p.c. pewne fakty mogą być wykazane bezdowodowo, co oznacza, że obowiązek inicjatywy dowodowej celem ich wykazania w okolicznościach konkretnej sprawy aktualizować się może dopiero po ich zakwestionowaniu przez przeciwnika. Tak też było w sprawie niniejszej gdzie pozwanego Skarbu Państwa zakwestionował źródło szkody w odpowiedzi na pozew, a powódka w bezpośredniej reakcji na to złożyła wniosek o dowód z opinii biegłego.

Skoro kwestionowany wniosek dowodowy nie był spóźniony, to poczynionych na jego podstawie ustaleń nie sposób było pomijać w postępowaniu odwoławczym. Tym samym Sąd Okręgowy podzielił ustalenia Sądu Rejonowego co do faktu uszkodzenia przez dziki będącego we władaniu powódki terenu zielonego, to jest trawiastej nawierzchni boiska i placu zabaw. Nie było też sporne, że za przywrócenie tego terenu do stanu sprzed szkody powódka zapłaciła 3.588,87 zł. Podobnie poza sporem pozostawało, że w okresie w którym doszło do szkody fakt żerowania dzików w okolicy skupisk ludzkich był powszechnie znany, w tym opisywany przez prasę.

Dodatkowo, na podstawie uchwały nr IV/30/9/2013 Sejmiku Województwa (...) z dnia 21 stycznia 2013 r. (Dz. Urz. Woj. (...) z 2013 r., poz. . (...)), w sprawie podziału województwa (...) na obwody łowieckie, Sąd Okręgowy ustalił, że Osiedle (...) w R. znajduje się w obszarze okręgu łowieckiego numer (...).

Co się tyczy zasady odpowiedzialności, to w orzecznictwie wskazuje się, że Skarb Państwa reprezentowany przez wojewodę odpowiada na podstawie art. 417 k.c. za szkodę na osobie wyrządzoną przez zwierzynę łowną, w razie wykazania zaniedbań w zakresie kontroli nad dzikimi zwierzętami, sprawowanej przez Państwową Straż Łowiecką, podległą wojewodzie (por. wyrok Sądu Najwyższego z 16 lutego 2017 roku, III CSK 41/16, Lex 2210411). Pogląd ten miał względzie Sąd Rejonowy a i Sąd Okręgowy rozpoznający apelację w całości go podziela. U podstaw opisanego wniosku leży stwierdzenie, że zgodnie z art. 36 ust 1, 37 i 39 ust 1 ustawy z 13 października 1995 roku Prawo łowieckie (Dz. U. z 2020 r., poz. 1683) do zadań podległej wojewodzie Państwowej Straży Łowieckiej, leży ochrona zwierzyny na terenach obwodów łowieckich. Jak natomiast wynika z art. 9 tej ustawy, ochrona zwierzyny obejmuje tworzenie warunków bezpiecznego bytowania zwierzyny. Warunkom takim nie odpowiada sytuacja, w której wolno żyjąca zwierzyna łowna grasuje po ulicach miasta. Sprzeczność takiego stanu rzeczy z założeniami ochrony zwierząt jest oczywista. Zapewnienie warunków bezpiecznego bytowania zwierzyny obejmuje zatem zapewnienie warunków, w których zwierzyna z jednej strony sama jest bezpieczna, z drugiej zaś nie stwarza zagrożenia dla ludzi. Co też istotne, prawidłowe wykonywanie obowiązków w zakresie ochrony dzikich zwierząt w miejscu ich naturalnego bytowania powinno obejmować także podjęcie takich działań, które uniemożliwiają ich masowe przemieszczenie się do skupisk ludzkich.

Wreszcie, przy ocenie odpowiedzialności Skarbu Państwa za szkody wyrządzone przez dzikie zwierzęta łowne w stanie wolnym, nie można pomijać, że zgodnie z art. 2 cytowanej ustawy prawo łowieckie, zwierzęta te stanowią własność Skarbu Państwa.

Odnosząc te założenia do okoliczności rozpoznawanej sprawy wskazać należało, że jak wynikało z poczynionych w sprawie ustaleń sytuacje, w których dochodziło do przenikania dzików żerujących następnie w skupiskach ludzkich, nie miały charakteru incydentalnego, a powszechność występowania tego problemu opisywana była w prasie. Pozwany Skarb Państwa – Wojewoda (...) nie wykazał natomiast podjęcia jakichkolwiek działań w celu zapobieżenia negatywnym konsekwencjom istniejącego stanu. W tym nie wykazał aby podległe mu jednostki dokonywały sygnalizacji czy współpracowały z organami gminy celem wydania decyzji co do dokonania odłowu lub odstrzału redukcyjnego na podstawie art. 45 ust 3 prawa łowieckiego.

Zaznaczenia wymaga nadto, że orzecznictwo sądów administracyjnych wyjaśniło, iż wydawanie decyzji na podstawie art. 45 ust 3 prawa łowieckiego jest zadaniem zleconym z zakresu administracji rządowej i nie podważa ogólnej reguły z 6 i 7 tej ustawy, że administracja w zakresie łowiectwa stanowi zadanie z zakresu administracji rządowej, którą sprawuje samorząd województwa (por. postanowienie NSA z 20 listopada 2020 roku, II OW 90/20, LEX 3089516). W związku z tym realizacja zadań z art. 45 ust 3 ustawy prawo łowieckie jest finansowana z dotacji celowej z budżetu państwa (por. wyrok NSA z dnia 15 czerwca 2016 r., (...), Lex 2207289).

Powyższe orzecznictwo sądów administracyjnych koreluje zatem z wyrażonym w uzasadnieniu cytowanego wyroku w sprawie III CSK 41/16, poglądem zgodnie z którym wystarczającą przesłankę uznania odpowiedzialności Skarbu Państwa na podstawie art. 417 k.c., za szkodę wyrządzoną przez dziką zwierzynę łowną, stanowi zaniechanie przez wojewodę obowiązku kontroli rzetelności wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej powierzonych organom samorządu terytorialnego z mocy ustawy. Obowiązek ten wynika z art. 3 ust 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r., poz. 1464 ze zm.).

Sąd Rejonowy przyjmując zasadę odpowiedzialności pozwanego Skarbu Państwa – Wojewody (...) nie naruszył zatem przepisów prawa, a apelacja tego pozwanego opisaną zasadę nie mogła skutecznie podważyć.

W zakresie podnoszonego w apelacji zarzutu przyczynienia, to w Sąd Okręgowy miał na względzie, że apelujący Skarb Państwa nie wskazał jakie przepisy prawa nakładałyby na powódkę obowiązek zabezpieczenia ogólnodostępnych

terenów rekreacyjnych w osiedlu mieszkaniowym przed dziką zwierzyną. Także w świetle zasad doświadczenia życiowego trudno, w ocenie Sadu Okręgowego, było nakładać taki obowiązek na powódkę zwłaszcza, że żerowanie dzików na obszarach osiedla mieszkaniowego jest zjawiskiem co do zasady wyjątkowym. Nie sposób było także czynić powódce zarzutu z tej przyczyny, że dopiero po kilku interwencjach u różnych podmiotów, zgłosiła problem podmiotowi właściwemu. To bowiem nie do powódki należało ustalenie jednostki uprawnionej do rozwiązania problemu, lecz do właściwych podmiotów, których zadaniem jest ochrona ogólnie ujmowanego porządku publicznego, podjęcie działań zapobiegawczych w granicach własnych kompetencji i to zasadniczo niezależnie od bezpośredniej sygnalizacji ze strony poszkodowanego.

Co też istotne, przyjęcie przyczynienia na gruncie art. 362 k.c. nie mogłoby niweczyć odpowiedzialności sprawcy szkody, a jedynie ograniczyć wysokość wypłaconego odszkodowania, a i to niekoniecznie (por. wyroki Sądu Najwyższego z 19 listopada 2009 r., IV CSK 241/09, z 14 lipca 2017 r., II CSK 820/16, z 7 marca 2017 r., II CSK 438/16).

Z tych wszystkich względów Sąd Okręgowy uznał apelację Skarbu Państwa za niezasadną i oddalił ją na podstawie art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego między powódką i pozwanym Skarbem Państwa orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Zasądzone na rzecz powódki koszty obejmowały wynagrodzenie pełnomocnika w stawce minimalnej (450 zł) odpowiedniej do wartości przedmiotu zaskarżenia, ustalonej na podstawie §2 pkt 3 w zw. z §10 ust 1 pkt 1 cytowanego rozporządzenia w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

SSO Marcin Rak